

s tem naredili našemu klerikalizmu, ker želi imeti neumno ljudsko maso — nekoliko branja in pisanja za silo, drugega pa nič! Predaleč bi prišli, ako bi hoteli dokazovati z dejstvi, kako postopajo s šolskimi zamudami župniki kot predsedniki krajnih šolskih svetov. Ti so očiten dokaz, da klerikalizem stremi po neumnosti našega naroda, naj potem vpijejo kakor hočejo, da so prijatelji šole in učiteljstva. Dokler bo imel ta pri nas prvo besedo pri šolstvu, ni pričakovati boljše bodočnosti na šolskem polju; ti ovirajo učiteljstvu z namenom za boljšo bodočnost na zvit in potuhnen način, samo da s tem slepe ubogo nerazsodno narodno maso. Zgodi naj se torej njih volja!

(Dalje.)

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registрована zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca meseca prosinca 1906 K 18.866.20.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Zakon z dne 14. januarja 1906,

veljaven za pokneženo grofovino Goriško in Gradiško, zadevajoč ureditev pravnih razmer učiteljskega osebja na mestnih in javnih ljudskih šolah kakor tudi pokritje potrebščin šolskih zalogov.

Po predlogu deželnega zbora Svoje poknežene grofovine Goriško-Gradiške ukazujem to-le:

Člen I.

Pravne razmere učiteljskega osebja na javnih ljudskih in mestnih šolah se uredi po sledečih določilih.

§ 1. Osebo učiteljstva na javnih šolah sestoji: a) iz ravnateljev in ravnateljic ter učiteljev in učiteljic meščanske šole; b) iz nadučiteljev in nadučiteljic, učiteljev in učiteljic ter iz začasnih učiteljev in začasnih učiteljic ljudskih šol.

§ 2. Osebo učiteljstva ljudskih javnih šol sestoji iz treh razredov, in sicer: iz I. razreda z letnimi 1600 kronami za učitelje in z letnimi 1400 kronami za učiteljice; iz II. razreda z letnimi 1400 kronami za učitelje in z letnimi 1200 kronami za učiteljice; iz III. razreda z letnimi 1200 kronami za učitelje in 1000 kronami za učiteljice. Letna plača za učitelja meščanske šole se določi na 2000 kron in za učiteljico meščanske šole na 1600 kron.

§ 3. Učiteljsko osebo ljudskih šol se uvrsti v posamezne činovne razrede kakor sledi:

1. V šolskem okraju glavnega mesta Gorice znaša število članov učiteljstva I. razreda pet desetink, učiteljstva II. razreda tri desetinke in ono III. razreda dve desetinki vseh članov sistemiziranih mest stalnega učiteljstva tega okraja.

2. V drugih šolskih okrajih znaša število članov učiteljstva I. razreda tri desetinke, II. razreda štiri desetinke in ono III. razreda tri desetinke skupnega števila članov sistemiziranih mest stalnega učiteljstva dotičnega okraja.

Kot normalna doba za uvrstitev članov učiteljstva ljudskih šol v posamezne činovne razrede v zgoraj označenem razmerju se določi 1. januar vsakega leta.

§ 4. Rok za vlaganje prošenj za razpisane učiteljske službe znaša 4 tedne in v nujnih slučajih 14 dni.

Vloge onih prosilcev, ki so že v učiteljski službi, imajo se vlagati potom predstojne okrajne šolske oblasti, katera jim priloži svoje mnenje. Ne bodo se pa upoštevale prošnje, ki so bile vložene po preteku v to določenega roka, in take, ki se med tem časom ne opremijo s predpisanimi dokazili.

§ 5. Okrajna šolska oblast zbere prošnje in jih določi krajni šolski oblasti, ki jih zopet vrne s svojimi predlogi za imenovanje okrajni šolski oblasti tekom štirih tednov in v nujnih slučajih tekom 14 dni.

§ 6. Učiteljstvo javnih šol ima pravico do dostojnega stanovanja. Voditelj ljudske šole (§ 12 zakona z dne 14. maja 1869, drž. zak. št. 62) ima pravico do stanovanja, ki sestoji iz dveh sob s potrebnimi postranskimi prostori. Ako se mu ne odkaže stanovanje in natura, mu pritiče letna stanarina.

I. Kot odškodnina za stanovanje (stanarina) se bo plačeval v šolskem okraju glavnega mesta Gorice:

1. Ravnateljem in ravnateljicam meščanske šole letni znesek 600 K;

2. voditeljem in voditeljicam ljudske šole ter učiteljem in učiteljicam meščanske šole letni znesek 500 K;

3. učiteljem in učiteljicam ter začasnim učiteljem in učiteljicam ljudske šole letni znesek 400 K.

II. V drugih šolskih okrajih dežele se bo plačevala stanarina po 60% od zneskov, navedenih pod I., točka 1., 2. in 3.

§ 7. Začasnim učiteljem in učiteljicam, ki so se sprejeli po uveljavljenju tega zakona, pritiče plača letnih 800 kron. Vrh tega gre začasnim učiteljem in učiteljicam odškodnina za stanovanje, kakor je določena v § 6.

S prvim dnem onega meseca, ki sledi datumu izpričevala usposobljenosti, bodo upravičeni dobivati prejemke, določene za tretji razred učiteljskega osebja.

§ 8. Voditeljem in voditeljicam javne ljudske šole gre opravnina, ki se odmeri v znesku letnih a) 100 kron, ako je šola enorazredna, b) 150 kron, ako je šola dvorazredna, c) 200 kron, ako je šola trirazredna, d) 300 kron, ako je šola štiri ali večrazredna.

Voditelji in voditeljice meščanske šole prejemajo opravnino letnih 400 kron, ako je pa z meščansko šolo združena javna ljudska šola, znaša opravnina letnih 500 kron.

§ 9. Od prvega dne meseca, ki sledi neposredno dnevu pridobljene usposobljenosti, dobijo učitelji in učiteljice, ki so skozi pet let nepretrgoma in z dobrim uspehom učiteljevali na kaki javni ljudski šoli v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel, po končanem petem letu službovanja, 10 odstotni povišek letne plače, kojo uživajo ob času, ko je dotekel čas petletnine, in tako od petih do petih let, dokler ne dosežejo poviška za šesto petletje (petletnino).

To določilo velja tudi za učitelje in učiteljice meščanskih šol.

Ako se ni članu učiteljstva nakazala pritikajoča mu starostna doklada (petletnina) vsled pomanjkanja predpogoja dovoljne službe ali vsled disciplinarne razsodbe, le-to ne prejudicira doteklosti naslednjih starostnih doklad (petletnin).

§ 10. Član učiteljstva se upokoji, ako je po brezmažežnem službovanju postal nesposoben opravljati svoje dolžnosti bodisi vsled starosti, bodisi vsled telesnih ali duševnih hrib ali drugih ozira vrednih okoliščin.

Upokojitev se izreče ali na prošnjo dotičnega člana učiteljstva ali uradoma.

Upokoje se stalno na lastno prošnjo tudi brez dokaza nesposobnosti za službo taki člani učiteljstva, ki so dovršili 40 službenih let.

§ 11. Kdor se prostovoljno odpove službi ali jo poпусти brez dovoljenja, izgubi pravico do upokojitve.

Za prostovoljno odpoved se smatra tudi slučaj, ako se učiteljica omoži.

§ 12. Letna plača, ki služi v podlago za odmeritev, je ona, ki jo je prejemal član učiteljstva ob času upokojenja.

Starostne doklade (petletnine) in opravnine šolskih ravnateljev in voditeljev se imajo smatrati za neločljivo sestavino plače.

§ 13. Vštevna je ona službena doba, katero je član učiteljstva doslužil na javni šoli.

Ako službo pretrga, se mu všteje ves dejanski službeni čas, ako dokaže, da ni on zakrivil pretrganja.

§ 14. Kdor ni ob času upokojitve doslužil še vštevne dobe 10 let, dobi odpravnino, ki se ima odmeriti za dobo do 5 službenih let z enkratnim, od 5 do 10 službenih let z dvakratnim zneskom vštevne letne plače.

§ 15. Učiteljstvo ima pravico do pokojnine, ki znaša po desetih nepretrgoma dovršenih službenih letih (§ 13) 40%, za vsako nadaljno službeno leto 2% zadnjih vštevni službenih prejemkov, tako da mu pritičejo po 40letni službeni dobi kot pokojnina vsi vštevni prejemki.

Doba, ki presega 6 mesecev, se všteje za celo službeno leto.

Člani učiteljstva, ki so služili 5 let in so postali brez lastne krivde nesposobni za službo vsled bolezni ali telesne poškodbe, dobe pokojnino, kakor da bi doslužili 10 let.

§ 16. Upokojitev je ali stalna ali začasna. Kdor je le začasno upokojen, mora, kadar mine vzrok, zaradi katerega je bil upokojen, zopet prevzeti službo po ukazih deželne šolske oblasti, sicer izgubi pokojnino.

V obeh slučajih preneha pokojnina, če upokojenec prevzame plačano deželno ali državno službo.

§ 17. Vdove in sirote učiteljev imajo pravico do preskrbovanja tedaj, ako je imel pokojni sopro, oziroma oče, sam pravico do pokojnine.

§ 18. Vdova učitelja, ki ob svoji smrti ni še doslužila 10 vštevni let, dobi odpravnino, znašajočo polovico zadnje vštevne letne plače pokojnikove.

§ 19. Ako je pokojnik že izpolnil deseto vštevno službeno leto, gre njegovi vdovi pokojnina v znesku 40% zadnjih letnih vštevni prejemkov, katere je užival pokojnik. Vendar pa ne sme biti pokojnina vdove manjša od 600 K na leto, izjemši slučaj, naveden v § 21.

§ 20. Vdova s pravico do pokojnine dobi kot odgojnikino za vsakega pokojnikovega otroka, katerega ima oskrbovati, 10% zadnje vštevne letne plače, ki jo je vžival pokojnik.

Vendar pa svota odgojnin ne sme presegati zneska pokojnine vdove. Tako tudi pokojnina vdove s skupno vsoto vzgojnin ne sme presegati 80% zadnjih vštevni letnih službenih prejemkov pokojnika.

§ 21. Pokojnina vdove ne sme nikdar, ne sama na sebi, ne z odgojninami vred, presegati pokojnine pokojnikove.

§ 22. Vzgojnina za vsakega otroka preneha z dovršenim 20 letom starosti, ako ni otrok poprej preskrbljen. Vendar pa se jim sme, sporazumno z deželnim odborom, dovoliti nadaljno uživanje odgojnine do dovršenega 24. leta starosti, ako obiskujejo z dobrim uspehom učiteljišča, trgovske, obrtne,

kmetijske ali druge višje izobraževalne zavode, srednje ali visoke šole. Istotako se jim sme dovoliti prejemanje vzgojnine do dovršenega 24. leta v slučajih trajne bolezni in hiranja, vsled katerih se ne morejo sami preskrbovati.

§ 23. Ako po umrlem članu učiteljstva ni vdove, ali kadar le-ta nima pravice do pokojnine, tedaj gre vsem nepreskrbljenim otrokom pokojnikovim, ki še niso dovršili 20. leta starosti, v slučaju § 18 odpravnina, ki bi pritakala vdovi; v slučaju § 19 pa jim gre (vedno le vsem skupaj kakor zgoraj) sirotinska pokojnina, znašajoča toliko četrtink pokojnine, do koje bi imela pravico vdova v slučaju § 19, kolikor je otrok. Skupna vsota sirotinske pokojnine ne sme pa nikakor presegati pokojnine, ki bi pristajala vdovi.

§ 24. Sirotinska pokojnina neha šele z dnem, ko ni več nobenega nepreskrbljenega otroka pod 20. letom starosti.

Glede nadaljnega prejemanja sirotinske pokojnine ali primerne dela iste do dovršenega 24. leta starosti veljajo določila § 22.

§ 25. Vdovi po članu učiteljstva gre, ne glede na vse druge zakonite preskrbnine, posmrtna četrt v znesku zadnjih trimesečnih prejemkov, katere je pokojnik prejemal kot vštevno plačo ali pokojnino.

Ako ni vdove, gre posmrtna četrt sirotom pokojnika.

Če ne bi bilo ne vdove ne zakonskih otrok, ter bi dokazale druge osebe, da so stregle pokojniku pred smrtjo, ali plačale zanj pogrebne troške, se jim sme, sporazumno z deželnim odborom, povrniti troške, v kolikor ne presegajo posmrtna četrti.

Člen II.

Potrebščine za plače učiteljev javnih ljudskih in meščanskih šol se založijo deloma s tem, da deželni zalog izplača vsakemu šolskemu okraju one zneske, kateri so bili vplačani v dotičnem okraju na deželnih dokladah čez 100% na užitino vina, mošta in mesa, in na deželni davščini čez tri krone za vsak hektoliter piva.

Člen III.

Letni prebitki normalnega šolskega zaloga bodo tvorili v bodoče reden dohodek pokojninskega zaloga za učitelje javnih ljudskih in meščanskih šol ter se bodo vsled tega izročevali vsako leto temu zalogu.

Člen IV.

Ta-le zakon stopi v veljavo s 1. januarjem 1906, ako proračun deželnega zaloga za 1906 zadobi Najvišje potrjenje.

Člen V.

Kadar stopi v veljavo le-ta zakon, stopijo iz veljave nasprotna določila zakonov z dne 10. marca 1870, dež. zak. šte. 18, 15. oktobra 1896, dež. zak. šte. 30, 6. oktobra 1900, dež. zak. šte. 26, in 21. decembra 1901, dež. zak. šte. 44.

S tem zakonom se ne premeni pravica do višjih plač, katere so dosegli člani učiteljstva vsled prejšnjih zakonov.

Člen VI.

Mojemu ministru za uk in bogočastje je naročeno, da izvrši ta zakon.